

Gömöri Géza Hajóútja Mauthausenba

Ez volt az első mauthauseni utam hajóval, ez a húszéves évforduló alkalmából történt, 1965-ben. Középen van Szántó László, aki a Fővárosi Közművek Igazgatóságának volt a helyettes vezetője, a többiek nevét már nem tudom, de mind jó ismerőseim voltak. Mindannyian Mauthausenben voltak ők is. Én is rajta vagyok az első feleségemmel, jobboldalt ülünk. 1944 végén, mikor megérkeztünk Mauthausenba, ott szabad ég alatt tartottak minket sátrakban. De nekem, mondjuk, azt volt a szerencsém, hogy korábban munkaszolgálatosként csináltunk egy vasúti kitérőt Vépen, és odajött az állomásfőnök, hogy kellene neki egy ember munkára. Kiválasztott engem. Ez volt a szerencsém, mert még ott nyolcvan kilóra föl híztam. Volt miből leadni, mert akinek nem volt miből leadni, az éhen halt. Az állomásfőnök asszonya olyan rendes volt, mindig azt kérdezte, éhes vagyok-e. A férfi meg azt mondta, én idehoztalak téged, igaz, este oda mész a vagonba aludni, de hajnalban idejössz. Ha jönnek a németek, akkor én elbujtatlak téged. Ha pedig az oroszok jönnek, akkor megmondom, hogy megmentettelek téged. Ez volt a kettőnk közti megállapodás. Csak a probléma az volt, hogy hajnalban lelakatolták a vagonokat, és elvittek bennünket Vépről Szombathelyre. Szombathelyen átadtak bennünket az SS-nek. Mauthausen borzalmas volt. Mikor megérkeztünk oda, azt mondták, hogy ötösével menjünk be a kapun. Ha véletlenül hat ember volt, az egyiket úgy fejbe verte az egyik SS, hogy azon nyomban meg is halt. Úgy kellett vigyáznunk. Volt ott egy fiatal SS, baltanyéllel járkált a barakkok között, aki arra ment, és elébe került, azt fejbe verte, az elterült. Borzasztó látvány volt. Amikor bombázták Mauthausent -- kik bombázták, nem tudom, a németek vagy az oroszok, azt sem tudom [Mauthausent az amerikai hadsereg szabadította fel. -- A szerk.] --, leesett egy bomba nem messze tőlünk, olyan jelenet volt, hogy a kezek, lábak meg a belek lógtak. A sátrak közepére esett a bomba, borzalmas látvány volt. Valószínűleg aludtam, én nem is vettem észre, csak amikor fölnéztem, az egyik barátom mondta: 'Mi van veled, mi vérzik neked?' Valami kis repesz volt az ajkamban, amit kivettek, de a helye még ma is látszik.